

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě, složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **B. Ů.**, zastoupen Mgr. Janem Novotným, advokátem se sídlem Bílkova 132/4, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 2. 2014, č. j. OAM-277/LE-BE02-P05-2013, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2014, č. j. 45 Az 11/2014 - 144,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Novotnému **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4.114 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného (dále „stěžovatel“) ze dne 17. 2. 2014, č. j. OAM-277/LE-BE02-P05-2013, byla shledána nepřijatelnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany z toho důvodu, že jí podal opakovaně, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nemohl bez vlastního zavinění uvést v předcházejících žádostech [§ 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“)].

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce správní žalobu, v níž především tvrdil, že stěžovatel nezohlednil nové skutečnosti, které v žádosti uvedl. Konkrétně nevzal v úvahu, že na něj byl tureckým trestním soudem vydán mezinárodní zatykač v důsledku rozsudku, kterým byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 1 roku 5 měsíců a 15 dnů. V souvislosti s tím upozornil na znepokojující poměry v tureckých věznicích opravňujících udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. V žalobě rovněž zdůraznil, že se stal obětí vykonstruovaného procesu, což přičítal svému dřívějšímu působení pro tajnou službu JITEM. Dle žalobce se měl stěžovatel více zabývat situací v tureckých věznicích a s tím spojenou relevancí doplňkové ochrany.

Rozsudek Krajského soudu v Praze

Krajský soud v Praze (dále „krajský soud“) rozsudkem ze dne 28. 8. 2014, č. j. 45 Az 11/2014 – 144, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud především zkoumal, zda lze skutečnosti uvedené v žalobcově – v pořadí již třetí – žádosti vnímat jako nové skutečnosti ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu. Nejprve konstatoval, že v případě žalobcovy činnosti pro tajnou službu JITEM se o novou skutečnost nejedná a zaměřil se na okolnosti žalobcova odsouzení k trestu odnětí svobody.

V tomto ohledu zjistil, že k odsouzení za trestný čin sice došlo před podáním druhé žádosti o mezinárodní ochranu, avšak z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda tuto skutečnost žalobce neuvedl záměrně, či jen proto, že o ní vědět nemohl. Krajský soud proto napadené rozhodnutí označil za nepřezkoumatelné. Zároveň podotkl, že by se stěžovatel měl zabývat podmínkami v tureckých věznicích, které mohou být podstatné z hlediska udělení doplňkové ochrany. Krajský soud zohlednil rovněž informaci, že již od podzimu roku 2013 je Krajským státním zastupitelstvím v Praze vedeno předběžné šetření ve věci vydání žalobce do Turecka. Tím, že si uvedenou informaci stěžovatel neprověřil, zatížil dle soudu napadené rozhodnutí vadou spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu.

V závěru krajský soud konstatoval, že v dalším řízení bude povinností stěžovatele zjistit, zda žalobci hrozí v zemi původu výkon trestu odnětí svobody a následně posoudí, zda to lze považovat za novou skutečnost ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu. V případě kladné odpovědi bude muset žalobcovu žádost přezkoumat meritorně i s ohledem na doplňkovou ochranu.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 9. 8. 2014 napadá stěžovatel rozsudek krajského soudu z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přičemž zpochybňuje soudem provedený výklad ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu. Zdůrazňuje, že jednou ze zásad řízení ve věci mezinárodní ochrany je povinnost tvrzení, která však leží na žadateli. Domnívá se přitom, že žalobce okolnosti odsouzení neuvedl vlastním zaviněním, a bylo proto namístě postupovat v souladu s ustanovením § 10a písm. e) zákona o azylu.

Stěžovatel dále považuje za nezákonný požadavek krajského soudu ohledně prověření všech skutečností u Krajského státního zastupitelství v Praze. Uvádí, že není účastníkem extradičního řízení a pokud mu rozhodné skutečnosti příslušný státní orgán nesdělí, není možné, aby si je sám zjišťoval. V tomto ohledu upozornil na pasivní přístup žalobce. Navíc má za to, že okolnosti z předběžného šetření v extradičním řízení by neměly vliv na opakovanou žádost a soud by k nim přihlédl nad rámec ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. Nesouhlasí také s povinností zjistit, zda žalobci v zemi původu skutečně hrozí výkon trestu odnětí svobody. Domnívá se, že bez kontaktu se státními orgány země původu by nemohl uvedený požadavek splnit a poukazuje na porušení § 19 odst. 1 zákona o azylu.

S ohledem na výše uvedené se stěžovatel domnívá, že krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu v otázce povinnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu a jeho požadavky na další postup v řízení jsou v rozporu se zákonem o azylu. Navrhuje proto rozsudek zrušit a krajskému soudu věc vrátit k dalšímu řízení.

pokračování

Vyjádření ke kasační stížnosti

Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil dne 16. 10. 2014. Předně uvádí, že je kasační stížnost nepřijatelná, neboť nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. K meritu věci dodává, že v době, kdy podával předchozí žádosti o mezinárodní ochranu, nevěděl, že byl v zemi původu odsouzen. O této skutečnosti se dozvěděl až na podzim 2013, kdy mu byl doručen příkaz o vydávací vazbě. Poukazuje na to, že byl odsouzen v nepřítomnosti a navíc zpochybňuje, že by trestný čin spáchal. Má za to, že s ohledem na podmínky v tureckých věznicích bylo na místě přezkoumat jeho žádost z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

V souladu s logikou přezkumu kasačních stížností ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s. – tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního vymezil Nejvyšší správní soud v precedenčním usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle něj je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce nezbytné vyslovit též právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

V nyní posuzované věci navíc musel Nejvyšší správní soud reflektovat specifické postavení stěžovatele – správního orgánu. Kasační stížnost jistě může být ve smyslu § 104a s. ř. s. přijatelná i v případě, že je podána Ministerstvem vnitra, avšak pouze z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které by spočívalo v tom, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně, že nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59). Právě z těchto důvodů stěžovatel rozsudek krajského soudu napadá a vyčítá mu, že nerespektoval ustálenou judikaturu ve vztahu k povinnosti žadatele tvrdit všechny rozhodné skutečnosti a při rozhodování nevycházel ze skutkového a právního stavu, který panoval v době rozhodování správního orgánu. Navíc se domnívá, že na základě napadeného rozsudku bude nucen porušit ustanovení § 19 odst. 1 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud musí předně podotknout, že rozhodnutí stěžovatele bylo krajským soudem zrušeno z důvodu nepřezkoumatelnosti a nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Ačkoli stěžovatel napadá rozsudek z důvodu nesprávného posouzení právní otázky, ve své podstatě je spor především o hodnocení skutkových okolností. Konkrétně o to, zda mohl žalobce v některé z předchozích žádostí uvést, že byl v zemi původu odsouzen. Právě s názorem krajského soudu, že se měl otázkou žalobcova odsouzení podrobněji zabývat, se stěžovatel odmítá smířit. Nelze rovněž přehlédnout, že stěžovatel věc vůbec meritorně neposuzoval, neboť shledal, že se jedná o žádost nepřijatelnou. Za takové situace jde o přijatelnost kasační stížnosti jen stěží uvažovat; výklad zákonných ustanovení totiž důvodem zrušujícího rozsudku nebyl.

Ve vztahu k ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu vyšel krajský soud nepochybně jak ze znění zákona, tak z judikatury Nejvyššího správního soudu. Správně uvedl, za jakých podmínek lze žádost o udělení mezinárodní ochrany označit za nepřijatelnou a v souladu s ustálenou judikaturou (např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009- 65)

vztahující se k opakovaným žádostem rovněž vyložil, jaký smysl podání opakované žádosti má. Krajskému soudu tedy nelze vyčítat, že by předchozí judikaturu nerespektoval.

Nejvyšší správní soud rovněž nezjistil, že by krajský soud překročil rámec stanovený pro přezkum správních rozhodnutí v ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Stěžovatel vztáhl svou námitku ke skutečnosti, že krajský soud přihlédl k informaci o probíhajícím předběžném šetření o vydání žalobce do země původu, vedené u Krajského státního zastupitelství v Praze. Ze spisu krajského soudu vyplynulo, že extradiční žádost Ministerstva spravedlnosti Turecké republiky je ze dne 28. 1. 2014, přičemž o žalobcově žádosti o mezinárodní ochranu bylo rozhodnuto až dne 17. 2. 2014. Je tedy zřejmé, že extradiční řízení probíhalo i v době, kdy stěžovatel o žádosti rozhodoval. Krajský soud tudíž limity stanovené v ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. nepřekročil. Navíc je vhodné připomenout, že zohlednění shora uvedené informace nebylo stěžejním důvodem zrušujícího rozsudku. Přitom platí, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti kasační stížnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné (viz usnesení zdejšího soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57).

Nejvyšší správní soud nepovažuje za relevantní ani námitku, že by mělo závazným názorem krajského soudu dojít k porušení § 19 odst. 1 zákona o azylu, který zakotvuje zákaz sdělit údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy jakýmkoliv způsobem informace o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud stěžovatele zavázal k řádnému zjištění rozhodných okolností v souvislosti s odsouzením žalobce a případným trestem odnětí svobody. Pokud se stěžovatel domnívá, že tento požadavek musí nutně vést k porušení § 19 odst. 1 zákona o azylu, jedná se pouze o jeho, ničím nepodloženou, představu. Stěžovatel je pochopitelně povinen obezřetně nakládat s informací o žalobcově žádosti o mezinárodní ochranu, ale ke zjištění rozhodných skutečností mu nic nebrání obrátit se na jiné státní orgány, které, např. díky extradičnímu řízení, mohou požadovanými informacemi disponovat, případně využít dalších zdrojů k anonymnímu posouzení relevantních skutečností. Provést může přirozeně jen důkazy dostupné, ale nějaké dokazování zkrátka provést musí, aby vůbec mohl relevanci nových skutečností posoudit. Samozřejmě je nutné respektovat závěr vyplývající z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2014, č. j. 3 Azs 75/2014 - 27, že „§ 19 odst. 1 věty třetí zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, dopadá na jakýkoliv orgán veřejné moci, a to v jakémkoliv typu řízení či při provádění faktických úkonů ve vztahu ke žadateli o udělení mezinárodní ochrany. Ochrana před vyzrazením informací o žadateli a jeho žádosti musí být absolutní a trvá i po skončení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Musí být bezvýjimečně garantováno, že v jakémkoliv typu řízení (či při faktickém úkonu), v němž má orgán státu přístup ke informacím o žadateli, nedojde ke jejich vyzrazení orgánům domovského státu.“

Lze tedy uzavřít, že krajský soud stěžovatele nijak co do aplikace hmotného práva nezavázal, nýbrž požadoval pouze pečlivější přezkoumání žalobcovy žádosti. Z toho ovšem žádný důvod přijatelnosti této kasační stížnosti dovodit nelze. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla li kasační stížnost odmítnuta.

Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 15. 5. 2014, č. j. 45 Az 11/2014 - 91, ustanoven k ochraně jeho práv zástupcem advokát Mgr. Jan Novotný. Podle § 35 odst. 8 část

pokračování

věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát a zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Právní zástupce se jménem žalobce vyjádřil ke kasační stížnosti a za tento úkon právní služby mu podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 a podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží odměna a paušální náhrada nákladů ve výši 3.400 Kč. Vzhledem k tomu, že právní zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se přiznaná částka o tuto daň na celkových 4.114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 26. listopadu 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu